

FREEK VAN KRAAIKAMP

ELITEPAUPER

2018 Prometheus Amsterdam

Elke gelijkenis met bestaande personen en/of situaties berust op louter toeval.

© 2018 Freek van Kraaikamp

Omslagontwerp en illustratie Jan van Zomeren

Foto auteur Mirjam van der Linden

Zetwerk Mat-Zet bv, Soest

www.uitgeverijprometheus.nl

ISBN 978 90 446 3594 2

Voor het meisje met de rode gypsen

*How many special people change?
How many lives are living strange?*

Where were you while we were getting high?

OASIS – 'CHAMPAGNE SUPERNOVA', 1995

‘Wanneer word je toch eens volwassen?’

– MOEDERS

‘Ik vind het gewoon raar, dat romantische gedoe om een potje knokken.’

– HET ZUSJE VAN ROB

‘95 procent van mijn cliënten is eigenlijk al verloren, u behoort tot de overige 5 procent.’

– ADVOCaat W.F.C. VAN VOSSIUS

PROLOOG

Dit zijn de jongens van mijn tribune. Je kent ze niet, maar ik weet zeker dat je een mening over ze hebt. Het is tuig, je vindt het idioten, of je noemt ze afkeurend 'supporters'. 'Ze maken het voetbal kapot!' 'Geef ze levenslang én tbs.' 'Zet ze op een weiland met een hek eromheen, tot er niemand meer over is.' Dit zijn de jongens die je kent van de vette koppen in de ochtendkranten. Maar wat weet je eigenlijk echt van ze?

Mijn tribune wordt bevolkt door misfits, cowboys, zwarte schapen, zonderlingen, nozems, paradijsvogels, buitenbeentjes en vrijdenkers. Het zijn paupers, elite en alles wat daartussen hangt. Soms zijn ze links, soms zijn ze rechts. En soms, vliegen ze uit de bocht. Een enkeling is ronduit kwaadaardig. Er zitten een paar simpele zielen tussen, dat zijn de jongens die niets te verliezen hebben. Dat zijn, denk ik, de mensen van wie jij denkt dat wij het zijn. Maar die gasten zijn bij ons veruit in de minderheid. Het zijn zoons, neven, buurmannen en collega's. Deze jongens leven hun eigen leventje.

Ze zijn baldadig, mateloos ongeremd en soms ronduit ongemanierd. Maar ook saamhorig, loyaal en vooral eigen. Het is een combinatie die ze voor buitenstaanders ongrijpbaar maakt. Ze zijn gewoon wie ze zijn, omdat ze doen wat ze doen.

Zelf ben ik opgegroeid in het Schillendorp. Een dorp zoals dorpen zijn. Met een kerk, drie kroegen en een voetbalclub. Mijn vader is dood, en mijn moeder vindt dat ik ben ontspoord. Zelf vind ik dat schromelijk overdreven. Mijn ouders hebben me opgevoed, maar De Jongens hebben een man van me gemaakt. Ik denk dat de meeste van De Jongens een leven hebben waar hun omgeving, op zijn zachtst gezegd, vraagtekens bij zet. Bij ons was het allemaal niet meer dan vanzelfsprekend, wij hoeven elkaar niets uit te leggen. Ik kwam van school met een havodiploma op zak. Daarna volgde een rits niet-afgemaakte opleidingen. Inmiddels is mijn baan niet slecht, maar mijn strafblad is indrukwekkender.

Sinds een maandje woon ik samen, met een kelderkiten genaamd Strijder. We wonen in het Zelfmoordhok, een piepkleine studio in de grote stad, met amper zonlicht. Een vriendin heb ik nooit gehad. Op Facebook heb ik een kleine tweehonderd vrienden. Buiten een paar studiekennissen en collega's zijn het vooral voetbaljongens. Er zitten veel paupers tussen en een paar heel nare mensen. Samen vormen ze een jongensclub met hun eigen mores en regels. Het zijn regels die ze zelf maken. Het zijn jongens en mannen die soms een weekend niet slapen door de drugs of zonder aarzeling een terrasstoel door een kroegraam zullen gooien. Maar het zijn ook degenen die je midden in de nacht kunt bellen, als het moet. Wat dat moeten is, dat doet er dan niet toe.

Onze wereld speelt zich af op de tribune, en in ons honk. Wat er zich op het veld afspeelt interesseert niemand. Eigenlijk haat ik voetbal. Aan de muur van ons honk, boven het tafelfootbal, hangt al jaren een groot wit vel papier. Een vel dat inmiddels geel en bruin is uitgeslagen. Met een dikke markeerstift staan daarop, in grote blokletters, de regels van de groep geschreven. Ter verduidelijking prijken boven aan het vel, dik onderstreept, de woorden:

HUISHOUDELIJK REGELEMENT

Het is er in hoekige letters op geschreven, duidelijk door een man.
Daaronder volgt een opsomming.

ALLES BLIJFT BINNEN DE GROEP – ZOEK ALTIJD GELIJKE AAN-
TALLEN – GEBRUIK GEEN WAPENS – GEEN KNEUZEN AANVALLEN –
LIGGEN IS LIGGEN – DRIE KEER NIET AANWEZIG IS NIET MEER
WELKOM – WEGLOPERS ZIJN NOOIT MEER WELKOM

Ook die laatste zin is onderstreept.

Dit zijn De Jongens van mijn tribune, en dit is hun verhaal.

SEIZOEN '13-'14

1

VRIJDAG 28 MAART

Schele zegt dat een goede rel je een grotere kick geeft dan seks. Alsof een vechtpartij geiler is dan het neuken van een lekker wijf. Persoonlijk vind ik dat nogal een stellige bewering. Het zijn ook vaak de lelijkkerds in onze groep die het beweren, dus die hebben sowieso makkelijk praten.

Toch hebben ze wel gelijk. De bevrediging, na een goede vechtpartij, blijft je langer bij dan de high die volgt na een plat potje neuken. Ik ken jongens die maanden, of zelfs jaren, met de borst vooruit hebben gelopen over hun aandeel in een vechtpartij. Reputaties kunnen worden gemaakt en gebroken, binnen een paar seconden. Wat na de vechtpartij overblijft, dat blijft voor altijd staan. Je weet wie je bent, waar je in de groep staat en wie je vrienden zijn. Maar door het neuken van een wijf ben je slechts een streepje op de muur rijker.

Vanavond spelen we een van de laatste uitwedstrijden van het seizoen. En het was een prachtig seizoen, net zoals alle andere. Amper gewonnen, veel gelachen, een beetje geknokt en altijd dronken. De voetbalbond heeft dit potje zo ver mogelijk naar het einde van de competitie geschoven. Zo hebben we het hele seizoen iets gehad om naar uit te kijken.

Het is vrijdag, vroeg op de avond. Ergens in een onbeduidend provincieplaatsje. Een 'Schillendorp' zoals Dikke Hans het zou noemen. Zo noemen we ieder onbeduidend provinciedorpje met een kerk,

drie kroegen en een voetbalclub. We parkeren onze auto's dicht bij elkaar. Op een strookje gras, net naast een sloot. In de eerste auto zit een man of vier. Het is de ivoorkleurige Volvo v40 van Nelis. Auto twee is de zilveren Volkswagen Golf Mk3 uit 1993 van Lange. Alle vijf de stoelen zijn bezet. Verder bestaat het rijtje auto's uit een donkerblauwe Volkswagen 440 uit 1994, een witte Opel Corsa 1.4Si Sport uit 1989 en een lichtbruine Opel Kadett 1.3 uit 1987. Wij rijden in een donkergroene vierdeurs Nissan Sunny Sedan uit 1993. Ik zit achterin met Dikke Hans, Schele zit achter het stuur. Stuk voor stuk zijn het typische voetbalauto's, op de auto van Nelis na.

Aan de overkant van de weg staat een rijtje jarenvijftighuizen. Het oogt volks. Perfect aangeharkte voortuintjes worden afgewisseld door volledig bestrate tegeltuinen. De oranje dakpannen liggen er netjes bij. Tussen de groezelige gordijnen tuurt een bejaarde vrouw in een rood-met-wit gestreepte nachtjapon naar de groep onbekenden die zich in haar straat vormt. Op het dashboard trilt mijn telefoon.

Groep: De mannen zonder smoesjes
Afzender: Nelis
Bericht: Wacht tot ik het teken geef.

Nelis zit in de voorste auto. Hij staat al een uur lang in telefonisch contact met onze gastheren van vanavond. Twee weken geleden besloten we op hun officiële uitnodiging in te gaan. Een uitnodiging afslaan is ongepast. Iedereen wacht rustig tot auto nummer één het sein tot uitstappen geeft. Het heeft geen enkel nut om nu buiten extra aandacht te trekken. Ik hou mijn ogen strak op de voorste auto gericht. Ik merk dat ik gespannen met mijn vingers op de binnenkant van het portier roffel. Even kijk ik naar Dikke Hans, die iets gespannen terugglimlacht. Hij zet het volume van de autoradio volledig open.

*Well, swing a little more, little more o'er the merry-o,
Swing a little more, a little more next to me,*

*Swing a little more, little more o'er the merry-o,
Swing a little more, on the devil's dance floor.*

Dan schieten de alarmlichten van de Volvo v40 aan.

‘Yes, we kunnen.’

Samen met Schele en Dikke Hans stap ik uit. We zeggen niets. Nog voordat we allemaal goed en wel zijn uitgestapt, verschijnen onze gastheren al aan het einde van de straat. Ze dansen onrustig op het asfalt. Even voor mij zie ik de jongens van auto twee nog snel een sleutel onder hun neus duwen. Het is inmiddels begonnen te schemeren, maar het is duidelijk dat onze tegenstander vanavond met een goede vertegenwoordiging aanwezig is. Hard en gehaast vallen een kleine twintig autodeuren in het slot. Ik zit in auto drie, hiërarchisch gezien in de middenmoot. Een stabiele kracht, nog net het linkerrijtje van de ranglijst.

Ik kan moeilijk inschatten wat er aan het einde van de straat op ons staat te wachten. Maar in het verrassingselement schuilt de charme van ons spel. Niets is zeker. Hoeveel er van ons komen opdagen, hoeveel er aan het einde van de straat staan te wachten. Soms hoeft je geen plan te hebben, dan moet je gewoon doen. Ik haal diep adem door mijn neus. De spanning vult mijn romp en armen.

We zijn hier met een man of twintig. Als ik vlug over de koppen aan het eind van de straat kijk, dan zie ik dat zij flink in de meerderheid zijn. Ik schat hun groep zo rond de vijfendertig, misschien wel veertig man in. Wij zijn vanavond op halve kracht, dat zul je altijd zien. Oma ziek, overwerken, een loopneus en alle andere kutsmoezen kwamen deze week voorbij. Iedereen weet dat we met dit uitstapje stevig boven onze macht tillen.

Als klappen ontvangen haast een zekerheidje is, dan haakt de helft van de groep af. Dat is standaard. Toen we vanmiddag vlak bij onze stamkroeg verzamelden sprak Nelis ons toe. ‘De mannen zonder smoesjes’ noemde hij ons met een knipoog. Gelukkig zijn we met veel van onze vaste groep aanwezig en zijn auto’s één tot en met

zes bemand met vrijwel alleen maar stamgasten. Ik noem onze vaste groep meestal gewoon: De Jongens.

Het weer is zacht voor de tijd van het jaar. Zacht op een manier dat je voor de zekerheid een jas meeneemt, maar hem niet aan hoeft. Toch heb ik hem aangetrokken. Mijn capuchon doe ik alleen op om niet herkend te worden. Hoewel er geen politie te bekennen is, rits ik uit automatisme mijn zwarte jack zo ver mogelijk dicht. Ik bijt op de metalen ritssluiting en speel gespannen met mijn capuchon. De mouwen van het zwarte vest zijn iets te lang. Met mijn vingertoppen pak ik ze vast en ik strek mijn armen uit. Op mijn tenen beweeg ik langzaam van links naar rechts.

Ik houd van die tinteling in mijn handen. Ik kan genieten van de pompende adrenaline door mijn lijf. Het ongeduldige geklop in mijn romp, dat vanuit mijn kuiten omhoog is getrokken. Die ongeduldige spanning die je op scherp zet. Je zintuigen verscherpen, je pupillen verwijden en je kaken verstrakken. Mijn hartslag en bloeddruk stijgen langzaam, ik veeg over de mouw van mijn vest het kippenveld van mijn armen af. Langzaam beweeg ik van de ene voet naar de andere. Met mijn ogen schiet ik van onze groep naar de jongens in de straat. Ik zie dat ze langzaam dichterbij komen. Iedereen kijkt elkaar aan. Iedereen lijkt op iedereen te wachten. Tot er een moment komt dat de stilte wordt doorbroken.

Een halfvolle beugelfles vliegt door de lucht. Ik volg hem met mijn ogen. Het flesje draait in de lucht drie keer om zijn as. Iedereen kijkt naar het flesje. Het is doodstil op straat. Dan klappt het uit elkaar op de motorkap van de gezinsbak van Nelis. Dit is het moment. Dit is het startschot voor de aanval van de groep provincialen aan het einde van de straat. En de volledige razernij van Nelis, die als een dolle de zijstraat in stormt. Ongeveer halverwege de straat, tussen de geparkeerde auto's, botsen beide groepen op elkaar. Doordat Nelis voor de groep uit rent, verliezen we onze eenheid. Tot dat moment ons enige voordeel.